

Abdullah BAŞTÜRK'ın
18 Haziran Köln konuşması

Sevgili Arkadaşlar

Hepinizi Türkiye İşçi Sınıfının sendikal hareketinin onurlu örgütü DİSK adına saygıyla selamlıyorum.

Bu toplantı DGB'nin hem ulusal hemde ASK üyesi olarak, uluslararası düzeyde bu güne kadar gösterdiği dayanışmanın yeni ve güzel bir örneğidir. DGB'ye ve aynı zamanda üst örgütü olan ASK'ın da genel başkanı olan sayın Ernst Breit'a teşekkür ederim.

Bu toplantıya emeği geçen tüm arkadaşlar önemli bir demokratik görev üstlenmişlerdir. Bu çabaları övgü, ve teşekkürle layıktır. ayrıca kendilerine şükranlaımı sunuyorum.

Arkadaşlar, bu gün "Türkiyede Sendikal özgürlükler ve DİSK'le dayanışma " toplantısı düzenlenmesi ^{* Burada} ülkemizde yaşanan bir 12 eylül dönem sonrasında getirdiği ortamdan kaylanmaktadır.

12 Eylül 1980 le birlikte işçilerin hak ve çıkarlarını kararlı bir biçimde savunan, işçilerin çalışma ve yaşama koşullarını dahada iyileştirmeye amaçlayan, ülke ve dünya sorunlarına kayıtsız kalmayan, demokrasinin bir ögesi olarak, çağdaş sendikal işlevini yerine getirmeye çalışan DİSK, haksız olarak saf dışı edilmek istenmiştir.

DİSK ve bağlı sendikaların yönetici ve temsilcileri, ağır işkenceler görmüş ,uzun süre tutuklu kalmış, ağır hapis cezalarına çarptırılmış bakmakla yükümlü oldukları eş, çocuk ve yakınları açlığa mahkum edilmiş haksız ve tek yanlı karalamalarla, toplumdansoyutlanmak istenmişlerdir. NEDEN ? nedeni çok açıktır. Sermayenin kendi yarattığı bunalımı .Kendisinin zarar göremeyeceği bir biçimde aşmak ve bunun içinde, suskun ürkek, bezgin yılgın, her yapılarına katlanan bir toplum oluşturmak ve bu amaçla da dikensiz gül bahçesi denebilecek bir ortam yaratmak.

Peki kan ve göz yaşı pahasına yaratılan bu ortam ,içine düşülen bunalımın aşılmasını sağlayabildimi ? Elbetteki HAYIR

Bu gün artık herkes çok iyi bilmektedirki son yedi yıldır, Türkiye yakın tarihimizin en derin bunalımını yaşamaktadır. Bunalım, toplumsal yaşamın

ekonomik, siyasal ve moral, tüm değerlerini alt üst etmiş, dışa bağımlılığını artırmış, yaşanan perişanlığın nedeni olmuştur.

Türkiye'de devlet aracılığı ile yaratılan sanayileşme temeli üzerinde özel sermayenin, öncelikle en karlı alanlara, ağırlıklı tüketim mallarına yönelmesi, gerekli makinaların dış alımla sağlanması yoluna gidilmesi ulusal bir plandan yoksun teknoloji transferi sonucu, dışa bağımlı çarpık bir ekonomik yapıya ulaşmıştır.

Bu yapı gerçekte çok uluslu tekellerin ve onların işbirlikçilerinin, aracı ve tefecilerin, büyük toprak sahiplerinin, kısa ve uzun dönemli çıkarlarının eseridir.

Emeğe karşı ve sermayeden yana olan bu sömürü düzeni ve ürettiği bunalım egemen sınıfların sıkıntı içine sokmamıştır. Tersine, bunalımla birlikte tekellerin karları katlanarak artmaktadır. Bunalımın yükünü işçi ve emekçi kitlelerin sırtına yüklemeye araç olarak ^{kullanılan} enflasyonist politika bir avuç sömürücünün zenginliğine zenginlik katarken, emekçi halkımızın karşı karşıya kaldığı güçlükleri daha da ağırlaştırmakta ve onu daha da yoksullaştırmaktadır.

Sendikal hak ve özgürlükleri iyice kısıtlanan, grev hakları iyice budanan işçiler, bir anlamda örgütsüz duruma getirilmiş, kötü çalışma ve yaşama koşullarına tutsak edilmiştir.

"Serbest Piyasa Ekonomisi" nin daha rahat bir ortamda uygulanabilmesi için, iş veren ve örgütlerinin buyruğa benzer, istemleri doğrultusunda yasal düzenlemeler yapılmış, işçi sendikaları niteliksiz, etkisiz ve güçsüz duruma sokularak birer hayır kurumuna dönüştürülmüştür. Sözleşmeli personel uygulaması ile sendikalaşma düzeyi ^{ve etkinliği} ~~150 yıla~~ gerilere götürülmek istenmektedir.

Sendikaların giremediği işyerlerindeki işçilerin durumu daha ağır ve kötüdür.

Tarım işçilerinin, genç işçilerin, kadın işçilerin ve göçmen işçilerin sorunları hala ortadadır.

Temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan yasa maddelerinin baskısı altında yaşayan işçiler, ayrıca iş yerinde de sürekli baskı altında tutulmaktadır.

Türkiye, 1919'da kurulup 1946'da Birleşmiş Milletler bünyesinde kabul edilen Uluslararası Çalışma Örgütüne (ILO) ^{37A} 1932 yılında üye olmuştur. ILO'nun işçilerin çalışma koşullarıyla ilgili uluslararası önerileri üye ülkeler için yol gösterici belgeler durumundadır. Sözleşmeler ise şimdiye kadar ILO'nun 150 dolayındaki sözleşmelerinin ancak 27'sini onamıştır. Türkiye çalışma koşulları konusunda uluslararası hükümlere uymamakta direnmektedir.

Değerli Dostlarım

Siyasi iktidarların inandırıcı olmayan gerekçelerle izlediği yanlış ve kişiliksiz dış politika nedeniyle "tam bağımsızlık" ilkesinden uzaklaşmıştır, Türkiye ikili anlaşmalarla özellikle nükleer savaşın ilk hedefi durumuna sokulmuştur.

Ayrıca, bugün ülkemizde gelişmekte olan iki önemli tehlike vardır. Bunlardan birincisi "depolitizasyon" olgusudur. 1980 öncesinde değişik taktiklerle, biraz maskeli olarak sürdürülen, kitlelerin politikadan uzaklaştırılması çabası, 1980 sonrasında panzer ve dipçik ile sağlanmaya çalışılmıştır. Gerek 1980 öncesinde, gerekse 1980 sonrasında bu "Depolitizasyon" çabasında bazı sendikalar ve sendikacılar özel görev üstlenmişlerdir. Varılan yer korkunçtur. Geniş işçi ve köylü kitleleri, aydınların önemli bir kesimi bugün bu çabaların etkisi altındadır. Ancak bu durum da aşılmaz değildir. Bu konuda gelişmeler gözlenmektedir.

İkinci tehlike sağın dinsel platformda örgütlenmesidir. Dile getirmeye çalıştığım bu olgu elbette yeni değildir. Ancak günümüzde değişik boyutlar kazanmıştır. Geçmişte daha çok ideolojik düzeyde olan toplanma çabası, bugün sermayenin "islam enternasyonalizmi" içinde örgütlenmesi biçimine dönüşmüştür.

~~Bir yandan ABD sermayesine bağımlılığın yok edilmesi, bir sosyal demok-~~
~~rat iktidar için bile zor olabilecek bir konuma gelmişken, öte yandan~~
Arap sermayesi ile olan içişelikle "laiklik" ilkesini yok edecek boyut-
lara ulaşmıştır. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm ilericiler, demokratlar
arap sermayesinin örgütlü gücünü dikkate almak zorundadırlar.

İşte bütün bu nedenlerle, bağımsızlık ve demokrasi için verilecek ~~Mücadele~~
geçmişten daha çok yaşamsal önem taşımaktadır. Bugün bağımsızlık ve demok-
rasi için verilecek ~~Mücadele~~, emekten yana bir düzen için verilecek sava-
şım ile daha çok içişeliktir.

Kuşkusuz bu ~~Mücadele~~, en çok baskı ve sömürü altında bulunan işçi ve
emekçilere düşmektedir.

Değerli arkadaşlarım,

İşçi sınıfımız demokrasiyi bir bütün olarak, bir yaşam biçimi olarak
kabul etmektedir.

Bu anlamda demokrasi, bütün özgürlüklerin somutlanabildiği, kendini
geliştirme olanaklarının bireye sağlandığı; siyasal iktidarın kullanımı
na her yurttaşın katılabildiği; bu katılma hakkının bilinçli, etkin ve
sürekli biçimde gerçekleştiği bir yaşam biçimidir.

Demokrasinin temelini oluşturan hak ve özgürlükler bir bütündür. Temel
hak ve özgürlükler olmazsa, sendikal hakların kullanımı söz konusu o-
lamaz. Sendikal hakların olmadığı yerde ise temel haklar yok demektir;
demokrasinin ilkelerinden bazılarını benimseyip diğerlerini dışlamak
çoğulcu demokrasinin inkarı, anlamına gelir.

Çoğulcu demokrasinin oluşum sürecinde, halk kitlelerinin en önemli kaza-
nımı sendikal haklar ve örgütlenmelerdir. İşçi sendikaları demokratik
hakların güvencesi ve demokrasinin kaleleridir. Yalnızca demokratik
koşullarda var olabildikleri için, yalnızca özgürlükler ortamında gelişt-
tikleri için, demokrasinin ve özgürlüklerin güvencesi, sendikalardır.

Demokrasinin ortadan kaldırılmak istendiği her yerde, işçi sınıfının

kazanılmış hakları, özgürlükleri ve sendikaları öncelikle hedef alınmakta ve kökünden budanmaktadır. İşçi sendikalarının işlevlerinden alıkonduğu ülkelerde, totaliter rejimler fiilen var demektir.

Günümüzün Türkiyesinde, işçi hakları ve sendikal özgürlükler ancak kağıt üzerinde vardır.

1983 yılında getirilen 2821 sayılı sendikalar yasası ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Yasasıyla, sendikal savaşı toplumun tüm diğer alanlarından soyutlanmış, yalnızca kısıtlı ve yasaklı bir ekonomik alanra sınırlandırılması amaçlanmıştır. İşçi sınıfımızın umudu olan **DISK** ve ~~bir çok~~ sendikaların faaliyetleri durdurulmuştur.

Oysa, demokrasiye vücut veren işçi sendikalarının işverenlerini karşılaması için, özgürlük içinde var olmaları ve gelişmeleri zorunludur; toplumdaki tüm emekçi katmanların sornularıyla iligilenmeleri ve onlarla dayanışma içinde olmaları, siyaset dahil toplumsal yaşamın her alanında bağımsız tavır almaları gereklidir.

İşçi sınıfı olarak, sendikal hakların kullanımına ve özgürlüklerimize getirilmiş tüm sınırların kaldırılmasının, çağdaş, çoğulcu demokrasilerdeki uygulamaların ülkemizde gerçekleştirilmesinin, mücadelesini başarılı bir biçimde sürdürmeliyiz.

İşçi sınıfı politikanın ne dışındadır ne de tarafsızdır. Sendikalar sermayeye karşı emeği ^{özgütlemek} korumakla görevli olduğuna göre, taraflardan biridir. Bu niteliği ile siyasal ve ekonomik yönü solda olan bir kurumdur. Emeğe saygılı, emeğe hak ettiği ekonomik ve sosyal değeri veren siyasal partileri, elbette destekliyecektir. Ancak bu destekleme, o partiye oy vermekte sınırlı kalmamalıdır. Desteklenen partinin karar ve yönetim görevinde katılmamızdır.

Ülkemizde, "partiler üstü" ve "partiler dışı" yanılımlarıyla işçilerin siyasal yaşamın dışında tutulması öngörülmüş, ne yazıkki bazı sendikacılar bu anlayışı benimsemiştir.

Demokrasinin eksik ve zayıf kalmasının temel nedenlerinden biride bu anlayış olmuştur. Türkiye'nin sağ partilerinde sermaye olanca etkinliğiyle var olabilmişken sol partiler işçinin ve sendikaların varlığından yoksun bırakılmıştır. Bu durum yalnızca sol partilerin etkinliğini, düşünsel ve yapısal gücünü sınırlamakla kalmamış, demokrasinin dengesini de bozmuştur.

İşçi sınıfı olarak, sendikalarımızla ve tüm olanaklarımızla özgürce siyaset yapmalı, siyasetin her düzeyine katılmalıyız.

Biz diyoruz ki; ülkemizde çağdaş bir demokrasinin yerleşmesi, gelişip güçlenmesi için :

- Temel hak ve özgürlüklere, sendikal hak ve özgürlüklere 1982 Anayasasıyla getirilen tüm sınırlamalar kaldırılmalıdır.
- Değişik dönemlerde değişik bir biçimde yorumlanan ve uygulanan, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan 141, 142 ve 163. maddeler ceza yasasından çıkarılmalıdır.
- Sendikalar yasası, Toplu sözleşme, grev ve lokavt yasası, iş yasası dernekler yasası, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasası başta olmak üzere temel hak ve özgürlükleri düzenleyen yasalarda yer alan anti-demokratik hükümler kaldırılmalıdır.
- Çalışanlar arasında işçi-memur gibi yapay ayrımlar kaldırılmalı tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı tanınmalıdır.
- Grev hakkı üzerindeki tüm sınırlamalar kaldırılmalıdır.
- Bir insanlık suçu olan lokavt yasaklanmalıdır.
- İşçilerin istedikleri sendikayı seçme hakkına getirilen engeller kaldırılmalı, referandum ilke olarak benimsenmelidir.
- Toplu sözleşmelerde, grup sözleşmesi yada işletme sözleşmesi yerine işyeri sözleşmesi benimsenmelidir.
- Ekonomik ve toplumsal düzenlemeler emekten yana olmalı, tüm demokrasi güçleri bu anlamda örgütlü ve kararlı bir savaşım içine girmelidir.

Şimdide

Birazda güncel konu olan AT sorununa kısaca değinmek istiyorum. Türkiye Avrupa Topluluğu'na tam üyelik için başvurmuştur. Ancak bu başvuru Avrupalı için heyecan verici ve inandırıcı değildir. Ülkede hala işkence sürerken, insanlar ^{güçsüzlükleri} nedeniyle ağır hapislere çarptırılırken, öğrenci gençliğin en barışçı gösterileri bile şiddetle ezilmek istenirken, ülke nüfusunun yaklaşık yarısı suçlu olarak görülürken, ^{yüzbiniye insanın yurt dışına çıkması ve yurda gitmesi yasak} DİSK davası sürerken, sendikacılar yargılanırken Türkiye'nin başvurusunun ciddiye alınması mümkün değildir.

Sevgili arkadaşlarım

DİSK Genel Başkanı olarak sizlere DİSK konusunda şuhları söylemek istiyorum.

DİSK Türkiye işçi sınıfının sendikal mücadelesi içerisinde doğmuş ve doğduğundan bu yana da ^{SENDİKAL - VE SOSYAL} sürece damgasını vurmuş bir örgüttür.

DİSK'in kuruluşuna 1967 yılında neden olan koşullar 1987 de, onun ^{kuzuluğu} 20. yılında daha da ağırlaşarak varlıklarını sürdürmektedirler. Bunun bilincinde olarak tavır alacak olan işçi sınıfı, DİSK'in ilkelerini, çağdaş sendikal anlayışını her iş yerinde yaşatmaya devam edecektir. DİSK'in bugün içinde bulunduğu zor koşullar DİSK'in geleceğinden kimse? yi kuşkuya düşürmemelidir. Türkiye'de bugün DİSK vardır ve yarında olacaktır.

İşçi sınıfının sendikal birliği zorla kıyılan nikahlarla değil ancak kendi özgür iradesiyle kurulur.

DİSK üyeleri, kendilerine mecburi istikamet diye gösterilen istikamete değil, zor günlerinde onların mücadelesini omuzlayan örgütünün organ kararları doğrultusunda davranacaklardır. Organları görmezlikten gelerek önerilen örgütlenme modelleri geçersizdir ve izin verilmeyecektir.

Arkadaşlarım

Ülkemizde sizlerin göçmen işçi olarak yurt dışına gelmenize neden olan sosyo-ekonomik koşullar dahada ağırlaştığına göre öyle görünüyor ki içinizden çok önemli bir bölüm daha uzun yıllar çalıştığınız ülkelerde kalmak zorundasınız.

Ancak bu sizin Türkiye'deki demokrasi mücadelenize katkıda bulunmanıza engel değildir.

Tam tersine, çalıştığınız ülkelerin demokratik sendikal ve siyasal örgütlülükleri içinde bulunarak hem bir işçi olarak demokratik haklarınızı savunabilir hemde bu yapıların Türkiye'deki demokrasi mücadelesine gösterdikleri dayanışmayı artırabilirsiniz.

Hele o ülke sendikalarına üye olmak işçi olarak zaten görevinizdir. Buraya gelerek gösterdiğiniz dayanışma ve ilginin devam etmesini diliyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

Sözlerime burada son verirken, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde yaşamlarını yitiren onurlu insanlarımızı saygıyla anarken geleceğimizi yaratacak ve yaşatacak nasırlı ellere ve mücadelemizde saf tutan siz dostlarımı yürekten selamlıyorum. Kucak dolusu sevgiler

Bunayum.

18/6/1987
Kilın